СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXIII. Ч. 181. Джерзи Сиі, Н. Дж., четвер, 6. серпня, 1925. VOL. XXXIII. No. 181. Jersey City, N. J. Thursday, August 6. 1925. THREE CENTS

ВУГЛЕВІ ПЕРЕГОВОРИ ЗІРВАНІ.

АТЛЕНТИК СИТІ, Ню Джерзі, 4. серпня. — З огляду на те, що властителі копалень твердого вугля відмовилися піднести робітничу заплату та признати робітничій юнії систему відчекования („чек-оф систем"), представники майнерів відмовилися брати дальше участь у переговорах з властителями копалень. Представники юнії заявили, що властителі можуть їх покликати на дальшу конференцію, коли задумають предложити инчі умови.

Супроти відступлення представників майнерської юнії справа перейде під вирішенне членів юнії, а сі після всякої правдоподібности зарядять страйк. Колиб до сього прийшло, то страйк почавбися вже 1. вересня.

ПРЕЗИДЕНТ КУЛИДЖ ЗВЕРТАЄ УВАГУ НА ПОТРЕБУ РЕФОРМИ ЗЕЛІЗНИЧОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ.

СВОМПСКОТ, Месечузетс, 4. серпня. — Президент Кулидж заявився в розмові з ґазетярами за якоюсь реформою організації американських зелізниць. На його думку, якби так всі зелізниці получилися зі собою в один заряд та обняли сею організацією непоплатні зелізниці, то се булоби дуже корисне для громадянства, бо се подешевилоби перевіз зелізницею.

Рівночасно однак президент заявив, що він противиться вмішуванню уряду в сю справу. Коли яка організація зелізниць має бути переведена, то почин мають дати самі зелізничі підприємства.

ПЛЯНУЮТЬ НАЙБІЛЬШИЙ В СВІТІ ОФІСОВИЙ БУДИНОК.

НЮ ЙОРК, 4. серпня. — Вчора покінчилися тут переговори, яких ціллю є виставити в сьому місті найбільший на весь світ офісовий будинок. Має він бути ще висший від будинку Вулверта, має покривати цілий блок та коштувати 19 міліонів долярів. Будова малаби бути скінчена коло 1. марта 1927. року.

ХЕМІКИ ВИСТУПАЮТЬ ПРОТИ ОБМЕЖЕННЯ ВЖИВАННЯ ҐАЗУ НА ВІЙНІ.

ЛОН АНДЖЕЛЕС, Каліфорнія, 4. серпня. — Виконавчий комітет Американського Хемічного Товариства виступив з публичним протестом проти рішень Женевської Конференції, котрим заборонено вживанне отруйних ґазів до воювання. Протест каже, що хемічна війна богато людянійша від різання людий або вбивання їх кулями. Протест каже далі, що постанови Конференції ослаблюють рух за національною обороною.

ЦІКАВА КАРА НА НЕВВАЖНИХ АВТОМОБІЛІСТІВ.

ІНДІЯНЕПОЛИС, Індіяна, 3. серпня. — Начальник міської поліції та заступник коронера (судового лікаря) заповідають, що на будуче кождого автомобіліста, що спричинить неввáжною їздою смерть прохожого, буде каратися в той спосіб, що попри другу кару будеться його держати через цілу годину сам на сам в трупарни при тілі вбитого ним чоловіка.

ЗАПИСАЛА СВІЙ МОЗОК НА ВЧЕНІ ДОСВІДИ.

ВАШИНГТОН, 3. серпня. — В тестаменті пані Гелени Гемилтон Ґарденер, недавно помершої письменниці та державної урядничкн, найдено уступ, котрим вона записує свій мозок для дослідів вчених з Корнельського університету.

Пані Ґарденер хоче, щоби вчені на основі таких досвідів переконалися, яка є ріжниця межи мозком жінок а мозком мущин.

Сеї постанови тестаторки не сповнено, бо заким отворено тестамент, її тіло вже спалено згідно з бажанием її родини.

ЗУДАРЕННЯ КОРАБЛІВ.

НЮ ЙОРК, 3. серпня. — В нюйорськім порті зударилися зі собою товаровий корабель Вендайк і шпитальний корабель Джілард. Шпитальний корабель віз тоді прогульку, в котрій брало участь коло 400 материй та коло 1,000 дітий. Зударенне викликало страшний переполох серед дітвори, який ще більше зріс, як хтось крикнув: „Огонь." Лишень з трудом вдалося морякам і послужницям шпиталю втихомирити дітий. Показалося, що хоча оба кораблі мали деяку шкоду, ніхто з людий не потерпів.

ХОЧУТЬ ОПАНУВАТИ ТОРГОВЛЮ ДІЯМАНТАМИ.

НЮ ЙОРК, 3. серпня. — Одна купецька фірма, торгуюча діямантами, подала до публичного відома, що ряд визначних купців, банкирів та фабрикантів злучилося в велике підприємство, яке поклало собі за ціль панувати необмежено над всею торговлею дорогим камінням. До спілки, як кажуть, має належати також найбільший американський банкир Морґен.

ВИБУХ МАШИНИ ДО ВАРЕННЯ ГОРІВКИ.

АТЛЕНТИК СИТІ, Ню Джерзі, 3. серпня. — В однім великім мешкальнім домі при Ґавстон Евеню повстав небезпечний огонь, котрий мало що не коштував життя кількоро людий. Як показало поліційне слідство, огонь почався з вибуху машини до варення горівки. Через те огонь було так тяжко вгасити. Поліція арештувала двоє людий.

ВДАРИЛО ЩАСТЄ В ХАТУ.

БРУСТЕР, Месечузетс, 3. серпня. — Міський заряд має тепер великий клопіт: море викинуло оногді на беріг 75 величезних „чорних риб", які разом важуть коло трох тон. Риби погинули сейчас на березі, а місто тепер не знає, що робити з гниючим масом. Воно не має гроша на спрятанне риб.

Українські Громадяни!

Українським селом заволоділа чорна розпука! В смертельній глуші занепадає село, основа нашої нації. Нидіє, марніє, тратить силу та вмирає повільною смертю. День в-день приходять звістки про випадки голодової смерти. В селах вже є голодовий тиф. Старці, матері та діти вються в голодових судорогах.

Де найдуть вони поміч?

Ми заморська іміграція мусимо дати їм поміч!

Коли Ваша громада досі не зложила своєї жертви Вашим обовязком подбати про се, щоби збірку переведено негайно.

За всіми інформаціями пишіть до Обєднання:

OBYEDNANNYE, 847 N. FRANKLIN ST., PHILADELPHIA, PA.

ЗАВЗЯТІ САМОГУБЦІ.

НЮ ЙОРК, 3. серпня. — До одної поліційної стації привезено нині вечером Филипа Шнайдера, столяра, німецького іміґранта, котрий в бажанню поповнити самогубство, кинувся в ванну кипячої води. Хоча страшно попарений, Шнайдер ще жив, як його привезено на поліцію. На допити поліції він росповів, що приїхав до Злучених Держав два роки тому. Бизнес йому не йшов, а до того став занепадати на здоровля. Се його довело до думки покінчити зі собою. Нині сполудня пробував він убитися наперед, випиваючи фляшчину кислоти. Коли, однак, від сього він не вмер, він протяв собі жили. Коли й се ще не вистарчало, він наварив кипячої води, наповнив ванну водою і кинувся в кипяток. Від попарень він і помер на поліції серед страшних мук.

До другої поліційної стації доставлено Матіяса Каценямера, котрий пробував поповнити самовбійство з роспуки, що не може спровадити до Америки своєї жінки й двоє дітий. Три рази робував він поповнити самовбийство, раз через вішанне, раз через підтинанне жил, а третий раз при помочи ґазу, але всі три спроби не повелися. Лікарі мають надію вдержати його при життю.

БАНКОВИЙ СТРАЙК У ФРАНЦІЇ.

ПАРИЖ, 3. серпня. — Від тижня вже тревае в Парижи страйк банкових урядовців. Страйкарі відбули ряд зборів, які правильно кінчилися бійкою з поліцією. Страйк починає тепер ширитися на провінціональні міста.

ЗОЛОТО В ОРЛИНІМ ГНІЗДІ.

Денвер, Кол. — Кількох людий, спиняючись по горах, найшли на скалі коло Денвер орлине гніздо, на якім сиділа орлиця. З цікавости вони прогнали орлицю з гнізда, щоб побачити як завеликі яйця та кілько їх там є. На своє превелике здивування замісць яєць побачили в гнізді малий кусник чистого золота, стару бляшанку з помідорів і порожну фляшку. Отже золото, яке вартує кілька тисяч долярів, забрали з собою а бляшанку і фляшку оставили орлам. Як і де орли дістали той кусник золота, остане тайною орлів.

НАРАДА УКРАЇНСЬКИХ ТОВАРИСТВ В НЮ ЙОРКУ.

В сю пятницю, дня 7-ого с. м., о 8-ій годині вечір, буде в Народньому Домі в Ню Йорку (217. Іст 6-та улиця) нарада представників всіх українських організацій, установ, братств, товариств, сестрицтв і т. д., у справі уладження в Ню Йорку українського дня (Теґ-дей) для потерпівших від повені українських громад у Галичині.

Проситься неодмінно всі українські товариства й установи прислати своїх представників.

Чим скорше візьмемось до діла, тим більше поможемо.

Двічі дає, хто скоро дає.

Організаційний комітет.

НОВЕ ПІРВАННЯ ПОЛЬСЬКОГО ПОРУЧНИКА.

Біля Молодечна обходив польський поручник Рондомоньскі пограничні стійки. В часі обходу викликав команданта більшовицької прикордонної охорони для зліквідовання деяких дрібних непорозумінь, що мали місце на тому відтинку. В часі розмови поручника Рондомоньского вхопили червоноармійці та повели зі собою. Дотепер його не випустили. Недавно сталося таке саме з поручником Мончиньским. Польський уряд вислав цілу низку нот до уряду СРСР. у справі повороту Мончиньского. На ті ноти одержав відповідь від радянського уряду такого змісту, що поручн. Мончиньского ніхто не поривав і не заманював на радянську територію, але навпаки він, будучи комуністом, перейшов туди добровільно і находиться тепер у Харкові.

ЩАСТЯ КОЛЕСОМ ТОЧИТЬСЯ.

Міністром освіти в новому бельгійському правительстві став Каміль Гюйманс. Він був давніще учитель, але за поступові погляди його звільнено. Коли тепер він став міністром і явився в міністерстві, старшим урядовцям, які зібралися на його повитання, він заявив: „Ви також до певної міри винні в тому, що я став тепер міністром. Тому 25 років ви звільнили мене з посади учителя. Це приневолило мене занятись політикою, яка довела мене до міністра. Ви не повинні отже дуже сердитись на мене."

ГАРНИЙ СТАН ЗАСІВІВ В ЗАХІДНІЙ КАНАДІ.

Управа Канадійської Національної Желізниці (С. Н. Р.) оголосила, що в цілій Західній Канаді стан засівів є дуже гарний і є повна надія на дуже богаті жнива. Пшениця в Манітобі і в Саскачевані доходить до 24 цалів.

В низько положених дистріктах є трохи забогато вогкости. За то по рівнинах засіви прекрасні. В тих двох провінціях деякої шкоди наробили за часті дощі і хробаки (катвормс). Ячмінь і жито вже виколосились.

В Саскачевані гарна погода і се нищить ржу на пшениці а так само другі хороби збіжа.

В Альберті послідні дощі майже зовсім знищили язву хробаків (катвормс). Деякі шкоди заподіяли в Альберті гради.

Саскатунський фармерський тижневник „Вестерн Продюсер" каже, що коли сего літа збіже дійде і не буде до того часу ніяких нещасть, то можна рахувати, що сегорічний збір буде 2 рази більший від збору в попереднім році. З усіх сторін надходять вісти, що в Канаді таких засівів, як сего року, фармері вже давно не бачили.

З того виходило би, що сего року можна в Канаді надіятися на яких 500 міліонів бушлів збіжа.

ЖОЛУДОК НА ПІВНІЧНИЙ ЗАХІД ВІД ПЕЧІНКИ.

Куеро, Тексас. — Звичайно прості люди кажуть, що жолудок в животі, трошки свідоміщі кажуть, що по правім боці черева. Та не так сказав ученик висшої школи в Куеро. На питання при іспиті, де находиться жолудок, він відповів: „Жолудок є в північно-середущій частині тіла, зараз на північний захід від печінки." Таке пояснення про уміщення жолудка приняли професори за точне і дали ученикови добру марку.

ПОТОПИЛИСЬ УКРАЇНСЬКІ ДІТИ.

Саскатун, Саск. — В часі, як 11-літна Агнес і 13-літна Една Бойко купалися в ріці Саскачеван, коло Петровка, натрафили на велику яму й утонули. Їх тіла найшли чотири години пізнійше.

Недалеко Васкатено, Альта, втопився С. Гайдук, літ 22, коли скочив в ріку Миртел Крік, глибоку на шість стіп.

Роскрито заговір на життє Масарика.

ПРАГА, 4. серпня. — Чеська поліція каже, що її вдалося відкрити заговір на життя президента чеськословацької републики Масарика.

Поліція каже, що вона сконфіскувала богато революційної пропаганди, в якій взивалося до вирізання всіх високих чеськословацьких урядників. В звязи зі сим заговором арештовано двох людий: Гавзера й Стастного.

З огляду на те, що оба арештовані належуть до комуністичної партії, поліція спodiється повязати заговір з Третим Інтернаціоналом у Москві. Др. Гавзер саме був секретарем чеської комуністичної партії, а Стастни дописував до комуністичних ґазет.

НЕ КОЖДИЙ ДЗВІН, ЩО ЛИШЕНЬ ДРУГИХ ДО ЦЕРКВИ КЛИЧЕ.

ШЕППЕНШТЕДТ, Німеччина, 4. серпня. — Підчас урочистого отворення міської купальні промовляв бурмістр сього міста Барон. В своїй промові говорив він про значінне тілесних управ та про вагу чистоти для здоровля, а головно про купання. Скінчивши свою промову, він на доказ, що він самий вірує в свої слова, кинувся так, як стояв, у циліндрі на голові, у чорнім убранню, у басен з водою та викупався. Присутні горожани зробили йому сердечну овацію.

ПРОБУВАЛА ПЕРЕПЛИСТИ АНГЛІЙСЬКИЙ КАНАЛ.

ЛОНДОН, 4. серпня. — Французька пливачка Жанна Сіон пробувала переплисти з Франції через Англійський канал до Англії. По 13 і пів години пливання її винято з води зовсім обезсилену з висилення, як вона була всего 1 і чверть милі від англійського берега.

Французжанка пробувала перебігти дві американські пливачки, які власне на те поїхали до Европи, щоби переплисти канал.

Досі лишень 5 людям удалося переплисти канал. Всі вони були мущини. Жінок кілька пробувало, але ні одній не вдалося.

ІТАЛІЯ ВИСИЛАЄ ВОЗДУШНИЙ КОРАБЕЛЬ ДО ТРІПОЛІСУ.

ТРІПОЛІС, Африка, 4. серпня. — Сюди приїхав італійський кермовий бальон Еспeрія. На ньому приїхали в Африку два визначні члени італійського уряду.

ТРОЦЬКИЙ РОБИТЬ СОБІ АПЕТИТ НА ДОЛЯРИ.

МОСКВА, 4. серпня. — Лев Троцький заявив у розмові з представником одного американського новинкарського союза, що большевицький уряд хотівби зближитися до Америки, бо йому потреба американських кредитів для розвою російського промислу та електрифікації краю.

НІМЕЧЧИНА ЩЕ НЕ ПОЧАЛА ВИКИДАТИ ПОЛЯКІВ.

БЕРЛІН, 4. серпня. — Як признає навіть польське посольство, Німеччина ще досі не видала приказу до Поляків, що голосували проти Німеччини, щоби вони вийшли з Німеччини.

Пруське міністерство заявило, що дальша політика Німеччини буде залежати від того, якої політики супроти Німців буде придержуватися польський уряд.

ЦЕРКОВНА СВІТОВА КОНФЕРЕНЦІЯ.

СТОКГОЛЬМ, Швеція, 4. серпня. — Завтра почипається тут всесвітна конференція церков для справи межинародного зближення.

На конференцію приїзджають делеґати з цілого світу. Будуть представники навіть з Япану й Китаю.

КЛОПОТИ АМЕРИКАНСЬКОГО КОНЗУЛЯ З НІМЕЦЬКИМ КУПЦЕМ.

МІНХЕН, Баварія, Німеччина, 3. серпня. — Роберт Мерфі, американський конзуль в Мінхені, зайшов собі в поважні клопоти з одною німецькою фірмою. Він платив точно свої довги в сій фірмі, але його жена оногді запротестувала проти високих рахунків за якісь там направки. Межи женою конзуля а купцем прийшло до словної перепалки, а відтак до бійки, в котрій пані Мерфі вдарила в лице купця та одну зі склепових послугачок. Німецькі ґазети пишуть з того приводу про грубіяньство Американців, а американський конзуль у розмовах з представниками американських ґазет говорить про грубіяньство та національну нетерпимість Німців.

І МАПІ НЕ МОЖНА ВСЕ ВІРИТИ.

ПАРИЖ, 3. серпня.—Командант французького корабля Люарета, їдучи Ґасконським заливом, побачив на поверхні води филі, які случаються не над глибоким морем, але над плиткими заливами. З огляду на те, що його карти показували, що в тім місци море має мати 4,000 метрів глибини, капітан приказав морякам зміряти глибину. Показалося, що карта говорила неправду, бо море там глибоке від 34 до 70 метрів.

Дальші розсліди показали, що цілий Ґасконський залив назбирав величезні піскові лави або може дно морське піднялося підчас недавних потрясень землі. Французькі ґазети вже широко росписалися про нове щастє Франції: мовляв, Франція без всякого труду зі свого боку готова розширитися через простий приріст своєї землі коштом моря.

НІМЕЧЧИНА ЗБИРАЄТЬСЯ ПОМАГАТИ ВТІКАЧАМ З ПОЛЬЩІ.

БЕРЛІН, 3. серпня. — Німецький уряд став уже думати, якби помогти Німцям, які мусіли забратися з границь Польщі. Для таборів утікачів визначено вже більшу скількість одежі й поживи. Лікарі мають розділити хорих від здорових і держати недужих осібно від здорових.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy.		Поодинока нисло три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сіті і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

В Канаді належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.

Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

НА НОВУ ДОРОГУ

Случайно так сталося, що в той самий час, коли в Америці вийшов контракт для майнерів твердого вугля, в Англії теж велася горяча боротьба межи майнерами та властителями копалень за нові умови праці. Як тут, та кі там обі сторони заняли непримириме становище: властителі добивалися там зменчення робітничої заплати, бо, мовляв, без сього вони не могли вести свого промислу, а майнери знова заявили твердо, що вони на зменчення своїх зарібків не дозволять, бо теперішні зарібки ледво покривають найпотрібнійші життеві вимоги. З огляду на невступчивість властителів майнерам не лишилося нічого другого, як проголосити страйк.

Страйк був заповіджений на початок біжучого місяця. Через кілька днів він здавався неминучим. В послідній хвилі в справу вмішався англійський уряд. Консерватори, які тепер там при правлінню, не могли дозволити собі з огляду на слідуючі вибори допустити до тяжких терпінь майнерів і громадянства, получених зі страйком у такім важнім промислі, яким е вуглевий. В хвилі, коли здавалося, що нема ніякого ратунку, уряд запропонував несподівану згоду. Він сказав майнерам, що вони будуть могти діставати далі свої дотеперішні зарібки, а властителям заявив, що якби вони мали справді недобори через високі зарібки, то уряд зобовяжеться їм заплатити сі недобори з державної каси.

В той спосіб уряд немовби зробив те, що видавалося неможливим до зроблення. Він удоволив дві сторони, які завзялися не попустити своїм противникам ні на один крок. Уряд вийшов з того на погляд безвихідного становища через сповнення домагань обох сторін. В той спосіб і вовк лишаеться ситий, і коза ціла. Неможлива до розвязки задача показалася на ділі не зовсім такою трудною, як вона видавалася. Уряд купив мир, заплативши хабара майнерам і підприемцям.

Нерозумного в урядовій розвязці нічого нема. Обіцяти, що уряд поповнить можливі недобори вуглевого промислу з державної каси значить очевидно тільки, що зложити тягар сих недоборів на цілу суспільність. Значить громадянство мае заплатити, чи доплатити, робітникам зарібкову заплату, а підприемцям відповідні проценти з їх вкладів у копальні. Податковці понесуть кошти сих процентів та робітничої заплати так само, як вони поносять кошти удержання державних урядників, кошти армії і поліції, кошти удержання публичних доріг. Рація в сьому якась може бути. Англія потребуе поліції й армії, і платить за них, то чому її не платити відповідної ціни за вугля, коли вона потребуе вугля?

Рація, значить, найтися може. А всеж таки постанова уряду е незвичайна, небувала, просто революційна. Є вона такою тому, бо досі Англія, як і майже всі другі краї світа, добувала угля дорогою приватного підприемства. Значить, приватні люди закуповували землі, в котрих лежуть поклади вугля, наймали інжинерів для роблення плянів копальні; наймали робітників для будови копальні, купували потрібні до сього нарядля й другі матеріяли; наймали робітників для самого добування вугля. Добуте вугля було приватною власностю підприемців. Вони його продавали людям, потребуючим вугля, по такій ціні, якої лишень могли від них добитися. Всі гроші, одержані з продажі вугля, йшли до кишень приватних вуглевих підприемців. З тих вони платили видатки, якіб вони не були; а все, що лишилося понад видатки, було їх приватним зиском.

При такому приватному веденню підприемства держава стоїть на боці, не вмішуючися ні в відносини межи підприемцями а робітниками, ані в відносини межи підприемцями а спотребовуючою вугля публикою. Такого становища й придержуеться американський уряд, коли президент Кулидж заявляе, що він не буде мішатися до вуглевих торгів так довго, поки справа не дійде до страйку, себто поки громадянство не опиниться перед браком вугля. Такого самого становища придержувався і англійський уряд на початку англійського вуглевого непорозуміння.

Однак се становище англійський уряд бачився примушений закинути. Як лишень англійські майнери заповіли страйк, англійський уряд перестав говорити: „Моя хата з краю, і я в те ся не мішаю." Він сейчас зробив поспішні наради, і за короткий час виступив з своею пропозицією. Її революційність тепер видима. Нею англійський уряд в перше заявляе, що уряд не може стояти на боці, коли вуглеві підприемці та вуглеві майнери острять ножі один на другого. Уряд не може дивитися спокійно, як Англія буде без угля, як будуть погасати англійські фабрики та холодніти англійські доми. Тепла хата англійських горожан та рух у англійських фабриках се важне питанне для англійського народа, а тим самим для англійського уряду. Коли англійський народ хоче мати й теплі хати й працюючі машини, то він мусить за се заплатити, а уряд мае право видати з державної каси потрібну суму.

З огляду на те, що се нове становище таке відмінне від попереднього, воно здивувало не лишень всю Англію, але й весь світ. Світ добачуе в новій політиці англійського уряду доказ, що в Англії ще далі переводяться революційні дороги мирною дорогою зміни урядової політики.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

ЛИСТИ ЗІ СТАРОГО КРАЮ.

НАСТРОЇ СЕРЕД УКРАЇНЦІВ В ЛЯЦЬКІМ ВІЙСКУ.

(Два батьки прислали нам до поміщення в Свободі листи від своїх синів, які служать при польськім війску. Подаемо їх радо, щоби пізнати з них настрій, який панує серед молодих українських хлопців, яких запроторено в польську армію. Для відомих причин пропускаемо імена авторів, їх батьків та місце висилки й місце пробування батьків).

I.

Що то такого е, що я немаю жадної вістки від Вас крім того одного листа, що Ви були мені в нім післали 2 дол. і більше не було ніц ані перед тим ані потім.

Дорогі мої Тату, я цікавий — і попрошу Вас дуже файно мені написати чи Ви пишете до мене а мені не доходить, чи Ви не маете вільного часу до писаня аби я не гризся тим, бо я Дорогі мої Тату дуже тим журуся. Але Ви дорогі Тату не беріть мені се за зле що я посмів Вас так питати, і ще раз Вас перепрошую не гнівайтеся на мене, бо я це все пишу з біди і з нудьги, бо Ви добре знаєте як то е при війску; а ще до того при ляцкім. А нераз як собі роздумаю де я є, і кому я служу, то аж мені горяче, робиться, ну але ніц на се собі не пораджу, наразі мусить бути так як е, покі свій час не відслужу... Коби хотяй пустили на той нещасний урльоп, але де ні, тримають як того кримінальника у криміналі і ще до того називають хахлами і бяло-рускими, мардохлапами, бо вони тут у Варшаві, що як вже Українець, то вже він походить з Білоруси з Росії, і через то нас так Галичанів понижують через тих де, некотрих Волиняків, я думаю, що за се що вони нас так називають то ми колись їм за всьо віддячимось, бо вони вже були нам раз у руках, і маю надію, що ще будуть! бо їх ойчизну вже три рази шляґ трафляв, і і ще мусить трафити і четвертий раз і аж тоді їм ніц не поможе.

Прошу відписати.

Ващ щиро любячий на віки син

Н. Н.

II.

Я лист від Вас отримав і в сім листі були два доляри, за котрі я Вам дуже а дуже щиро дякую! І не знаю як Вам сказати і оповісти як вони мені сим разом придадуться, бо вже приходилося терпіти і перебувати голодному, бо уменшили вже нам хліба, бо вони дають оден хліб на два дни то він мае ваги 6.00 грамів і то зїсться за оден день а другий день треба бути голодному і такий то гаразд при польськім війску, а обдерті ходимо, як ті труґарі, що мішки труґають по місті і таке то польське війско виглядае у Варшаві, серце цалей Польскі.

Найдорозші мої Тату, тепер я Вам напишу про то що Ви мене питаете, кілько я ще маю служити при сім старецкім війску.

Сей 1902-гий річник, котрий вже служить поверх року, то мають їх звільнювати на другий місяць на пятнайцятого то е 15. марта 1925., а сих, котрі були реклямовані так як я і що забрали нас разом з тим 1903, то кажуть одні що будем служити рік а другі кажуть, що вісімнайцять місяців а треті кажуть, що звільнять нас разом з сими, котрих мають звільнити на другий місяць у марті і тепер з сего усего я не знаю, як Вам я маю написати, коли мене звільнять, то правда, що я читав у ґазеті „Новий Час" як ще був у дома то писало так, що ті, котрі були реклямовані то більше не будуть служити як пять місяців, то я сам читав своїми очима і тепер я не знаю чого триматись і нічого рішучого не можу Вам написати, а оскілько бим давідався то пізнійше я Вам напишу а закім що буде то мушу ще якийсь час бідувати закім гаразд буде. Я спочатку як їм нарукував до війска так зараз зачав маркирувати і бувїм щось десять разів на збаданю і на просвітленню і збадали мене щом здоровий і дістав катиґорію А. параґраф 42. то значить, що здібний до військової служби і казав мені сам полковник, що абим не пробував більше писатися до лікаря на сю саму хоробу, бо буду сидіти у кримінали, на якусь иншу хоробу то можу писатися і нічого мені не скаже, а я тепер вже лишив маркірацію, бо виджу, що нічого не помагае вона мені і постановив я собі раз відслужити і бути вільним хиба вразі війни.

Наразі кінчу і здоровлю і цілую Вас у золоті руки і в ноги понезлічені рази аж до милого і скорого побачення Ваш на завсігди щиро любячий син

— Н. Н.

Засилаю Вам поздоровленне від мами, Марусі і від Тоника і від моїх товаришів Українців, котрі е разом тут зі мною при війску. Прошу відпишіть.

ДЕКОЛИ ВЛАСНІ ЛЮДИ СТАВЛЯТЬ ПЕРЕШКОДИ В ДОБРІЙ СПРАВІ.

Нюарський комітет односельчан села Смиковець, тернопільського повіту дістали на свою грошеву висилку на будову читальні Просвіти отсей лист:

Найсердечнійшу подяку складаемо вам, як Товариство Читальні, так і Товариство Кооперативи взагалі всі ті, котрі розумієть вашу „ціль"

Дорогі Браття зза Океану, ми 27. червня 1925 отримали від Вас 130 долярів, котрими дуже ми урадувалися, бо сталисьмо цілком безсильні під теперішну пору ми переживали того року велику „крізу" недостатків, правдивого тяжкого і довгого і дуже голодного переднівку, котрого і такого молодші люди не памятають.

Робота коло нашого дому велика і тяжка і дуже трудна. Ми працюемо не всі, бо як Вам відомо, що люди ще не всі одного духа, що одні доброго духа, другі злого духа. Браця наші бунтують, то ви знаете добре, що то для них сіль в очи наш дім, — і так одні роблять по три й чотири дні на тиждень, — і самі із фірами, другі лишень дивляться, і щей посміхаються з нас, що ми свої роботи не робимо, а пильнуемо дому. Але ми собі з того нічо не робим, тілько далі додаемо собі охоти і дуже тішимося тим, що зробимо. Так і видимо, як воно росте поволи нам перед очима.

З українського життя в Америці.

НЮАРК, НЮ ДЖЕРЗІ.

На поміч будові читальні.

На прозьбу читальні Просвіти в селі Смиківцях, тернопільського повіту, в Галичині, нюарські односельчани кинулися до праці, щоби помогти сій роботі. До комітету ввійшли: В. Кіт, Теодор Тлумацький, Петро Канарок і Іван Тарнавський.

Уряджено на сю ціль два балі. На першім бали зароблено 19 долярів, на другім 30 долярів і 11 центів. Музикант Данило Чикало грав на балях зовсім даром, чим заощадив комітетови видатку 18 долярів. Н. Ґурський дав канарка на розігравку, і з сеї розігравки прийшло 10 долярів. Т. Тлумацький дарував 15 долярів, В. Роговський 10 долярів, Ів. Тарнавський 7 долярів, В. Кіт 6 долярів, П. Канарок 5 долярів, Л. Ґабліч 5 долярів.

На бали Товариства Тернопільщина зібрала гр. Марцеля Козак дрібними датками 5 долярів і 10 центів. Гр. Н. Басок дав 2 доляри, О.Гупало 2 доляри, Марія Гаврилів 2 доляри. По одному долярови зложили: Гр. Карнаук, В. Вівчарський, П. Вівчарський, А. Польний, Я. Возняк, П. Козак, К. Шевців, В. Вельґан, Ів. Плакса та В. Пташник. Н. Н. дав 25 центів. Проценту за сі гроші прийшло 8 долярів 49 центів.

Дня 24. мая вислано на руки Семка Бутковського 130 долярів, а в банку лишено 3 доляри 20 центів. Читальня вже посвідчила одержанне висланих гроший. Комітет веде роботу далі.

БОЛТИМОР, МЕРІЛЕНД.

На будову читальні в старому краю.

У відповідь на відозву селян села Вишнівець в повіті Підгайці, в Галичині, які просили допомогти їм при будові власного дому читальні Просвіти зорґанізувався тут сейчас комітет, в склад котрого увійшли: Петро Міськів яко предсідатель, Йосиф Семенків, яко касієр, а Петро Семенків (3311 Колгайт стріт) яко секретар.

За стараннем сього комітету піднято сю справу на зборах Сестрицтва Пресвятої Богородиці, відділу ч. 148. Українського Народного Союза в Локеспойнт, Меріленд. Збори товариства призначили, що американські Українці й Українки повинні піддержувати всіми силами таку працю в старім краю, як будова власних домів для читалень, і збори ухвалили визначити на сю ціль 10 долярів. Кромі сього на ту саму ціль жертвували отсі громадяни:

По $5.00: П. Міськів, П. Семенків, Й. Семенків, Я. Семенків, Іван Семенків; по $1.50: Олекса Шандровський; по $1.00: Атаназій Добростан; по 50 цнт.: Гринько Бойко, Іван Буката. Загальна сума виносить $38.50 ц.

Комітет збирає жертви далі та просить кождого, кому ся справа дорога, прилучитися до похвального діла.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

ЩЕ В СПРАВІ ЧИТАЛЬНІ „ПРОСВІТИ" В СКОРИКАХ.

Односельчани:

Заклик в справі допомоги скорицькій читальні не їдав жадних матеріяльних результатів, як хіба лишню тяганину листову де-яких односельчан. З огляду на це, що булоби соромом, щоб цей заклик так дармо відбився об Ваші уха ми, скорицькі громадяне, живучі в Сиракюз, Н. Й., вибрали з поміж себе комітет, який бере на себе моральний обовязок зібрати допомогу на скорицьку Просвіту, як також відповідальність за доручення зібраних складок до Скорик.

Справу цю кладемо на совість всіх односельчан без ріжниці переконань політичних, позаяк нашим обовязком е скинутись по лепті, за яку читальня набуде собі книжки. Це е едине і одиноке оружіе, яке протиставить ворожій, збройній навалі незломного духа свідомої, живої нації.

Товариші: Село знае кождого, хто знас е в Америці і воно собі запамятае добре сі імена, що не забули його в так важнім ділі.

А як встидатися будуть родини тих, що не зрозуміли потреби народної. Їх імена замовкнуть тут замовкнуть там!

Тому нехай не буде з нас ні одного і ні одної, щоб дав нашим родинам червонітись за нас.

В комітет допомоги скорицькій Просвіті вибрано: Демко Матвійчук, предсідатель, Онофро Кирик, касієр; Микола Безкоровайний, секретар. Як складки, так і запити слати на адресу:

Onofro Keryk,
409 N. Geddes St.,
Syracuse, N. Y.

ВІДПОВІДЬ НА ПРОТЕСТ.

На телеграму з протестом проти гостини польського міністра заграничних справ ґрафа Александра Скршинського одержав **Союз Українок в Америці** таку відповідь від Політичного Інститута у Виллимставн, Месс.:

INSTITUTE OF POLITICS
Williamstown, Massachusetts, U. S. A.

July 31, 1925.

LEAGUE OF UKRAINIAN WOMEN OF AMERICA,
Care of Mrs. Julia Shustakevicz,
President,
87 Van Wagenen Avenue,
Jersey City, N. J.

Ladies:—

Replying to your telegram, just received, I beg to say that the Institute of Politics invites lecturers without in any way committing itself to the acceptance of the views presented. Comments such as are contained in your telegram are presented to the Roundtable leaders dealing with the subject and the views weight and discussed with other data bearing upon the topic. This course will be followed with your telegram.

Very truly yours

E. A. GARFIELD.

По українськи ся відповідь звучить:

Відповідаючи на Вашу депешу, яку щойно одержав, маю честь заявити, що Політичний Інститут запрошуючи лекторів, не вяжеться під жадним оглядом, що прийме їх погляди. Замітки такі як містяться у Вашій телеграмі, представляеться провідникам „Равнд-тейбел" (дискусійний нараді лекторів), котрі займаються предметом і поглядами, що їх розважуеться та обговорюеться разом з іншими даними справи. В такому порядку будеться трактувати і Вашу телеграму.

Г. А. ҐАРФІЛД.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАНЄ ВЕДЕ ДО ПРОСЬВІТИ, А ПРОСЬВІТА — СЕ СИЛА. — ПИШІТЬ ПО ЦІННИК КНИЖОК ДО ДРУКАРНІ „СВОБОДИ", 83 ҐРЕНД СТР., ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ.

НЮЙОРСЬКИМ ГРОМАДЯНАМ ПІД РОЗВАГУ.

„Стереженого Бог стереже" — каже наша пословиця. Але, стережіться як хочете, живучи в такій „гамарні" як місто Ню Йорк, пересічний чоловік не певний свого життя ані на хвилю.

Все одно, чи ми в дома чи на улиці, у фабриці чи в офісі, в дорозі чи при забаві, кудаб не рушились, нещастя а то й смерть в слід за нами поступають і чигають як кіт на миш.

Пожари, злодійства і морди, убивства автами, стріт-карами, випадки в „собвеях," каліцтва у фабриках, удушення газом, затроєния в ресторанах, утопленне підчас купелі, все те на деннім порядку в Ню Йорку. А коли додати літню спеку, зимові морози та ріжні американські пошести як „флу" і т. п., то прийдемо до переконання, що життя жовніра у війні безпечнійше як наше в Ню Йорку.

І от тому нюйорські громадяне, крім уваги на кождому кроці, повинні постаратись подбати про себе і своїх дітей бодай остільки, щоби на випадок якого нещастя, каліцтва чи смерти не статись тягарем суспільности; не проситися о милостині від кревних і знакомих; не оставляти вдів і сиріт без цента і куска хліба.

Крайна пора зрозуміти всім Українцям, що за дуже малою оплатою, яка не зробить жадного знаку в наших мізерних приходах, можна забезпечити себе і своїх дітей на непевну будучність.

Український Народний Союз — сеж одинока наша інституція, яка не відмовить помочі всякому, хто стане в ряди тисячів її членів.

Не відкладайтеж свого обезпечення на пізнійше, нюйорські, Громадяне, бо може прийти „каяття, та не буде вороття..".

Збирайтеся всі як оден і громадно приходьте на слідуючі збори нового 204-го відділу У. Н. Союза, які відбудуться в сю середу, 5. серпня, в Січовім Льокалі, 77 St. Marks Pl., N. Y. City, о 9-тій год. вечер.

Буде присутний лікар, який Вас огляне, та без жадного оплати вписового будете обезпечені Ви і Ваші родини.

Коли покажеться потреба, то замісць мітинґів, відділ пішле колекторів по хатах.

Знайте, що У. Н. Союз дає своїм членам ріжні поліси виплати, красші як всякі інші чужі організації в Америці, і тому кождий повинен почувати себе гордим, приступаючи в члени Укр. Нар. Союза! Не забудьте: середа, 5 с. м., Січовий Льокаль, 9-та година вечер!

Союзовець.

Олесь Бабій.

НЕ ПЛУГ.

Не плуг, не плуг
На лан, на луг,
А меч і гнів.
Проклін, проклін,
А не поклін —
До діл — не слів!

Вогнем, мечем,
А не плачем.
Удар, удар...!
Вірлиних, крил
І львиних сил.
Не лір — фанфар!

Лищ сильних Бог
До перемог
Веде з тюрми.
Таж хто віддасть
Нам волю, власть?
Лищ ми, лиш ми!...

Важкий же нам
Рабам, рабам
Чужий полон;
Стіну зірвем,
Або помрем —
Як той Самсон!

ВИХОВУЙТЕ СВОЇХ ДІТЕЙ НА СПІВВЛАСНИКІВ НАЙБІЛЬШОЇ СВОЄ-РІДНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ. ЗАПИШІТЬ ЇХ ДО У. Н. СОЮЗА СЕЙЧАС.

ДОПИСИ.

ІСТОН, ПА.

Збірка на старий край мимо перешкод хрунів.

У місті Бетлегем Стіл Сити відбувалося весіля п. Василя Підгайного і панни Юлії Романків. Забавляючися весело на весілю, весільні гості не забули й про тих, що в старому краю під ляцькою кормигою пухнуть з голоду. Гр. Микола Підгайний закликав зібраних гостий, щоби вони дали якусь лепту на голодуючих братів у старому краю. Не сподівався сей промовець, щоби на весілю навіть найшлися такі люди, які повсталиби проти такої розумної та людяної думки. Та сталася річ, якої ніхто не міг сподіватися. Найшлися людці, які не лишень що не хотіли нічого дати на голодуючих, але й ще пробували других намовляти, аби вони не давали. Наївшися, вони викрикували: „Що мене обходить старий край. Я живу в Америці, і мене лишень сей край обходить." Та другі гості показали, що вони не дадуть збаламутитися себелюбцям. Крикунам сейчас на місце відповіджено, що лишень свиня дбає за своє корито, не журячися про других, а всякий культурний народ у світі думає не лишень про себе, але й про других людий. Коли хруні засланяються фальшивим американським патріотизмом, що мовляв їх обходить лишень Америка, а не старий край, то чи не знають вони, що власне Американці не замикають своїх очий на цілий світ, але спішать зі щедрими жертвами на допомогу всякому народови, що терпить від біди? Чи не помагали Американці Україні і Росії, як вони голодували черех недороди? Чи не помагала Америка Франції, і Італії, і Бельгії? Навіть поганському Японови й Китаєви помагала Америка, як там були недороди або великі нещастя. Коли Американці помагають так чужим собі людям, то якже вони помагалиби, якби вони мали близьких собі людий в Европі або де инде. Ні, на Америку можуть покликатися ті, що хочуть називатися людьми, а дбають лишень за своє черево.

Гр. Микола Підгайний і гр. В. Ґудз метнулися серед гостий за збіркою. Початок зробили молодята, котрі сейчас зложили для голодуючих братів у старім краю два доляри. За ними пішли другі: Д. Підгайний, Микола Підгайний, Ф. Саґатий, В. Ґудз, М. Мушастий, І. Дябло, Т. Марак та Д. Кручовий по 1 долярови; В. Гетманюк і Ст. Івашків по кводрови. Разом зложено 12 долярів і 50 центів, які заслано до Обєднання.

Сі, що не встидалися признатись, що їм ходить лишень о своє черево, сиділи з похнюпленами носами. Їх хрунькання не здержуть дальшої роботи, бо думка збирання жертв на рідний край починає щораз більше прийматися. Не довго треба буде ждати, поки всі сотворіння тої породи будуть встидатися показати своє лице межи громаду.

Один з весільних гостий.

РАЧЕСТЕР, Н. Й.

Допомога голодуючому селу.

Щоби бодай вчасти помочи голодуючим на українських землях, члени читальні Просвіти ім. Івана Франка ухвалили на своїх місячних зборах виасиґнувати з каси $25 і вислати на поміч голодуючим через місцевий центральний комітет.

Громадяни: — Українське село докотилося до краю пропасти. Голод, нужда, податки, поліцейська докучливість, гулвня аґентів польської дирекції взаїмних обезпечень і екзекуторів, катастрофально відбилися на селянському населенню. Ми звикли легковажити собі важні події, ми звикли приходити все запізно, чиж дивуватися, що й судьба нам мачохою. Допомога голодному селу повинна зрушити серце найбільш відсталих в нашій місцевости, ратуймо наше село одиноку нашу твердиню на загарбаних Польщею українських землях. Село наше було голодне вже за часів світової війни. Було знищене обдерте і ограблене. Перейшло-ж воно всі страхіття страшної війни та ще жахливійшої ляцької окупації. Громадяне, коли час зове нас до життя або смерти мусимо робити одно і друге по ґерсйськи. Ми повинні бути вірні обовязкам теперішности. Чоловік неродився на це, щоби роздумував над плянами Вселенної, але на це, щоби пізнав свої обовязки зглядом своєї вітчини неньки України а не здержував себе в границях своїх понять, бо Польща відвічний ворог-кат руйнує невпинно всі політичні й культурні придбання минулих днів боротьби нашого народу за свої людські природні права. Замало їм загарбаної української землі, замало їм податки поневоленого села, видерті жандармськими багнетами, замало їм крови й життя соток найлучших синів українського народу замучених в тюрмах. Громадяни! чи-ж не соромно нам крикунам, щоб не зрозуміти народнього довгу обовязку. Це треба собі вже тепер усвідомити. І то усвідомити в цей спосіб, що в виду важкого тягару нам громадянам не треба тратити охоти, а противно закасати рукави і взятися до великої систематичної ратункової акції. Тільки такою зможемо принести пільгу краеви. Тому громадяни не легковажмо собі хоч тої справи, зберім всі наші сили до купи в Рочестер і звернім їх тепер в першу чергу: на допомогу голодному селу. І не забувайте, що найбільші діла повстають тільки волею і жертвами всіх.

Іван Кисіль.

„НАДІЙНА" МОЛОДІЖ.

Поліції з Форт Ґеррі (Канада) удалось недавно переловити банду молодих злодіїв, у віці пересічно 14 літ, які розпочали були на велику скалю свою злодійську діяльність. У посіданню згаданих хлопців найдено усяке знаряддя, сіно і плуг до управи бараболь. Усьо це збарали вони підчас свого наїзду на поля, обсаджені бараболями. Украдене знаряддя і сіно найдено у домах родичів молодих злодіїв, а плуг до управи бараболь сховали хлопці у корчах. Молодих хлопців передано до дому поправи для молодих переступників.

Гавриїл Костельник.

САМСОНОВА ЛЮБОВ.

Коли Самсон, пострах для Филистимів, переходив через юдейські поля до своєї любки, Филистимки Далілі, — чи це було з раня, чи з вечора, юдейські дівчата, що йшли в поле з раня, або вертали з поля вечором, співали за ним:

Чи мало тобі, Самсоне, дівчат [юдейських?
Чи мало розкішного цвіту в Юди?
Чого ти собі сподобав Филис-[тимку:
Лукавую доню ворогів Юди?
Гей, зрада, гей зрада в серці Фи-[листимки!
Пропаде марно спаситель Юди!

Звичайна дівоча завидь говорила з юдейських дівчат. Розумів це Самсон, і — бувало — оглянувся на них, усміхнувся, та йшов своєю дорогою. Нічого злого юдейським дівчатам він не думав робити. Їх завидь більш роздмухувала його любов до Филистимки, як леґіт-вітер роздмухує вогонь у полі. І не тільки це! Самсон любив юдейські дівчата — булиж вони його родом і кровю! Любив їх — але як батько свої діти. Тай так і прощав він юдейським дівчатам дрібні промахи — як батько дітям. Що своє — то своє, а не чуже!

Але кохати їх, як любку кохається, — то вже ні! Ніщо не тягнуло його до юдейських дівчат. Щож і зробити? Не пан чоловік над своїм серцем — хиба, що вправиться в тій штуці. А Самсонови ніяк не було вправитися в тому. Як ударити — ну, то й тріщало все під його залізною рукою. А відколи став переможцем Филистимів і суддею в Ізраїлі, почував себе „паном", висшим за всіх, і робив, що йому було любо.

Филистимки манили його серце — тож він і кохав їх: сміло, явно, не зважаючи на ніщо. Все, що противилось його любови, вмів він зломати, розрушити, мов тростину в пальцях. Часами робила йому докори його власна совість: Як то, що ти, переможець Филистимів, кидаєш своє серце під ноги Филистимкам?... Тоді Самсон був лютий на сей голос своєї власної душі (цеж було для нього найбільш неприємне), і так сам собі відповідав: Або я дурний, чи що? Не я Филистимкам але Филистимки мені служать — як і годиться для переможця Филистимів! Всеж таки голос несупокою в його душі тим не втихомирювався на завжди. Але Самсон, вічний борець, поборював його кожний раз, і втішався тим, що має нагоду поборювати своїх противників — хочби вони були тільки в його душі.

Знав Самсон ласощі також юдейських дівчат. Та коли в серці порівнював Юдейку і Филистимку, то Юдейка якось зникала зперед його віч — тратила всі свої краски, примани, ба й ціле життя (так, як тратять для нас ціну всі річи, до котрих ми вже звикли); а Филистимка заповнювала всю його уяву. Юдейка була для Самсона тим, що будний день у тижні; а Филистимка — мов шабас у тижні. Бо і якжеж ні? Деж Юдейка була? Що вона вміє? Яка її вдача? Як вона говорить? Як вона ходить? — Нема про що й говорити! Виросла Юдейка під шатром; пересякла димом та овечою вовною; з багацтва землі й життя знає хиба стільки, що домашній воробець, — може раз у життю напилась води з Йордану; говорить лише про вівці та про ячмінь; а ходить так, як на вітрі гойдається дубова гудувата галузка й покручена гиляка... От собі дівка!

Не те Филистимка! Надихана вітром безмежного моря, лучить у собі всі кінці світа; вихована в камяній палаті, бувала, панська, „висша"; як вона ходить! як говорить! як... шлює! як пестить — одна за десять їх! Щораз нова, свіжа; заєдно багата життям і чарами життя.

Коли так Самсон порівнював Юдейку й Филистимку, то його серце рвалось до Филистимки. Филистимка — здобуток; Юдейка — втрата! — Такий був вислід розумування безрозумного Соломонового серця.

Вже з молоду, як тільки він доріс до женихання, Самсон сподобав собі Филистимку з Тамнати, й просив свойого батька: Возьми мені її за жінку! — Хоч історія скінчилася нещасливо для Самсона (вжеж ця перша Филистимка зрадила його), його серце й далі липло до Филистимок (про які літопись і не згадує). Аж наконець розкохався в Далілі, що мешкала в долині Сорек між буйними пшеницями, між тінистими оливними садами та виноградами.

Полюбив Самсон Далілю, й приходив до неї — на завидь юдейським дівчатам і на злість Филистимам. Приходив сміло, явно, не зважаючи на ніщо.

Часами — наче комар у траві: так слабенько й так тужливо — перестерігала його совість: Зрадила тебе перша Филистимка, зрадила друга... зрадить також і Даліля!.. Тоді Самсон тупнув ногою об землю, й вона вгиналася мов болото; а як був тоді який камінь поблизу його ніг, то Самсон копнув його із злости, а камінь розсипався в пил.

— Ну і щож, що зрадила мене перша й друга Филистимка? Вийшло це Филистимам на лихо, а не мені! За першим разом убив я трийцятьох Филистимів в Аскальоні, спалив филистимські пшениці й оливні сади й на конець убив тисячу Филистимів ослячою челюстю. За другим разом вирвав я залізну городську браму в Ґазі, поніс її на плечах на верх гори...

Що мені Филистими! Як буде треба, то побю їх десять тисяч отим-во дубком...

І прискочив до дубка, та вмить вирвав його з коренем; пообломлював його, і вимахував ним наче тростиною — хоч инший чоловік, хайби й силач, цього й не підніс би. Такий був сильний Самсон — так йому Бог дав.

— Але... Даліля не зрадить! Моя Даліля мене не зрадить! Це неможливе! Вона не з тих! — ще обтрясався Самсон од докорів совісти.

— А впрочім: я себе не зраджу — хочби й дорогій Далілі! Ось це головне й певне! А всякі инші зради скінчаться смертю соток або й тисячів Филистимів...

Певний своєї сили й безпечности Самсон, ідучи через филистимські поля, підспівував собі:

Іде Самсон до Филистимів у гості —
А Филистими в мишачу нору!
Гей!
Самсон у Юди лиш оборонитель —
А в Филистимів цар-володар!
Гей!

І коли побачили його Филистими, заняті працею в полі, або хочби лише здалека почули його пісню, то кидались у пшеницю, лягали в борозну винограду, ховалися за оливку або за камінь, щоб їх не завважав „той страшний Самсон."

Такий був страшний Самсон, бо так йому Бог дав.

Сім кудлів його довгого волосся й рясна борода, з родувіку неткнені бритвою, повівали на вітрі, розділювали воздушне море, мов вітрила на кораблі, та ще й самі здіймали вітер. У той час Самсон чув, як у нього будиться сила, десь відкись уходить у нього, й цілого його перетворює в залізо, в гнучку мідь. Надлюдська сила, що в инших людах розсипана спить, і лише часами появлюється (як пр. у гипнотичному сні), в Самсона заєдно була скупчена й розбуджена через його довгу загорілість. Це не діється так у кожної людини, але Самсонови так Бог дав.

. . . .

Жже здалека з вежі свойого дому в долині Сорек Даліля повівала білою хустиною на привіт Самсонови, що приходив в умовленій порі. А Самсон, як тільки цей знак побачив, з любощів геть дитинів.

— От бачиш, що Филистимка! Юдейка ніколи не прийшлаб на цю думку! — відізвалося серце в Самсона. (Хоч [illegible] по правді: се само й так само [illegible] робили юдейські дівчата своїм коханцям. Тільки що Самсон цього не завважав).

— Даліля, моя Даліля! — шепотіло серце в Самсона. Яка вона гарна! сама краса! саме життя! сама молодість! Яснобрива — ні, не яснобрива, а яснобрунатна; з синіми мягкими очима; румяна мов румяне яблоко; а така пухка, така пухка — як оксамит, як пелюстки оксамитньої рожі! Коли всміхнеться з любощів та похитне головою — наче в саме серце продирається: цілою своєю головою, ясними очима, вогненими устами... І пє з серця, пє теплу кров своїми вогневими устами... А її слово — ах, це не слово юдейських дівчат! — Це мід, свіжий, запашний, що цідиться через горло, й солодкий липне до піднебіння...

Кождий раз ті самі солодкі враження проживав Самсон, коли зближався до своєї любки Далілі.

. . . .

Пестила Даліля Самсона так сердечно, так щиро, так розкішно — а заразом покладалася з филистимськими князями: якби то Самсона зґладити зо світа? — Правда, не вона це розпочала, й спершу здригалась, коли филистимські князі підмовлювали її. Та опісля (чоловік до всього — також до найгіршого — з часом привикає) Даліля й не мала иншої думки, як тільки цю одну: щоб Самсона підійти, й зґладити його зо світа.

Не хотіла вона — борони Боже! — сама вбивати Самсона ножем або отрутою. Ні!

— Так низько я ще не впала! На це я не моглаби спромогтися! Це булоби страшне для мене! — освідчала Даліля филистимським князям.

— Алеж ми не домагаємось цего від тебе! Ти тільки вивідайся від проклятого Самсона: в чім його сила? А ми вже самі дамо собі з ним раду! — відповідали Далілі филистимські князі.

І щораз повторювали їй:

— Памятай наше слово! Якщо ти не послухаєш нас, то [illegible] спалимо дім твойого батька, а тебе вбємо. Самсона нема при тобі щодень, отже зможемо це зробити. А що буде опісля, це буде... Филистими геройський народ: не жахаються вмирати за свободу... Але тобі певна смерть з наших рук!

А якщо послухаєш нас і вдасться тобі, то від кождого з нас дістанеш по тисячу й сто срібняків. Гарна це нагорода (не забувай, що твій батько в довгах) — та вона нічим супроти слави, якою наділить тебе твій народ. Ти, ти, Даліле, визволиш свій славний народ, що тепер принижений терпить од одного гайдамаки — від проклятого Самсона.. Змиєш із себе нечесть повінниці мучителя твойого власного народу. Заживе цілий твій нарід спокійно й славно — твій батько, твої рідні браття й ми всі і ти, і ти, котра тепер день до дня живеш у пащі смерти й нечести... Ось гляди: ми моглиби зараз нині зробити тобі конець, але покищо цього не хочемо. Даємо тобі нагоду, щоб ти краще повела справу — красше для тебе й для нас. А в цім ділі будемо тобі на услугах... Памятай!

Так підмовлювали филистимські князі Далілю саме тоді, коли Самсона не було біля неї, коли він напастований немилими думками, впевнював себе: Ні! моя Даліля мене не зрадить! Вона не з тих!...

. . . .

Не видержала Даліля. Струни любощів до Самсона стали в її серці то рватись, то розпускатись; а струни національної гордости й „доброї слави" щораз сильнійше стали витягатись, і — чимнебудь потручені — згучали й згучали так сильно й так приманчиво, що Даліля тільки їх і слухала й чула.

І підходила Даліля Самсона, як тільки женщина вміє підходити.

— Ах, мій любий! Ах, мій догогенький! Який ти недобрий для мене! Який ти нещирий!... Ні! ні! Ти мене не любиш! Ти дуриш!... А за що? Що я така щира для тебе! Що я стільки, стільки зношу через тебе! Що я ціле життя тобі посвятила?... Невжеж ти не знаєш, що я взяла на себе неславу, гнів і прокляття цілого мойого народу? А через що? Через тебе!!.. Чи раз грозив ти мені: Чого приходили до тебе филистимські князі? — А що я тобі відповідала? на що й присягалась? — Приходили до мене, — що маю скриватись перед тобою? Ти повинен це знати! Приходили до мене й грозили мені: що спалять дім мойого батька (як спалили дім твойого нещасного тестя в Тамнаті), а мене вбють, якщо ти приходитимеш до мене, якщо я не відречуся тебе... А чи ти на це зважаєш? Чи ти про мене дбаєш? Ти хиба дбаєш, щоби приспорити мені мук — мені нещасній! Щоб мені заєдно Филистими грозили, що ти до мене приходиш; а ти щоб мені грозив, що вони до мене приходять... Ах, не видержу в тім пеклі з обох сторін. Здурію з тої непевности життя, з тих мук!...

— Далільцю! чого ти властиво хочеш од мене? Що тобі такого? — мимрив Самсон і стояв мов медвідь, котрому зібралось на плач.

— Що мені такого? Ніби не знаєш! Ніби перший раз од мене чув! Так прикидуєшся, удаєш!... Ось який ти! Чи маю тобі день у день повторювати те саме? Сам дуже добре те знаєш, що я доти безпечна, доки Филистими тебе боятимуться, доки буде з тобою твоя надлюдська сила. Алеж як вона тебе колись опустить?... Тоді моя смерть певна!

Чи отже дивуєшся мені, що я тільки й журюся твоєю надлюдською силою. Як довго вона триватиме? В чім вона? Як її охоронювати?...

Ах, мій дорогий, я хотілаби вічно відмолоджувати твою надлюдську силу — як і своє власне життя! Колиб я знала, з чого вона береться, з якого жерела, то я цего жерела пильнувалаби, як ока в голові...

(Конець буде).

МІТИНГИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

КОТСВІЛ, ПА. Тов. Богдана Хмельницького, від. 248, повідомляє своїх членів, що звичайний мітинг відбудеся дня 9. серпня, зараз по Службі Божій у гали церковній при аЧрліс ул. Проситься всіх членів прийти на мітинг. Довгуючих членів проситься вирівнати свої залеглости, бо інакше будуть суспендовані. Дальше взиваеться членів, щоби записували свої діти до У. Н. С. — Й. Казюта, предс.; Мих. Пик, кас.; Іван Іванішів, секр.

ФІЛЯДЕЛФІЯ, ПА. Повідомляється всіх членів 0ов. Мир, від. 324, що місячні збори відбудуться в суботу, дня 8. серпня, о год. 7-ій вечером в Укр. Громаді ч. 2309 Фейрмант Еве. Присутність всіх членів конечна, бо є богато справ до полагодження, між іншими також пікнік в неділю 9. серпня. Кождий тов. повинен прибути обовязково. — Д. Ключівський, секр.

РОВЕИ, Н. ДЖ. Тов. Згода, від. 294, повідомляє, що місячний мітинг Тов. відбудесь о год. 7.30 вечером в суботу, дня 8. серпня, в гали церковній на Grand St., Rahway. Проситься всіх членів прийти на означений час і принести гроші або тикети з пікніку минувшого. Довгуючих членів проситься вирівнати сво івкладки, бо в противнім разі будуть суспендовані. Будесь принимати нових членів до Тов. і до У. Н. Союза, тож проситься членів, щоби привели своїх знакомих, котрі ще не є в У. Н. Союзі. — Н. Моссора, предс.; Я. Салій, секр.

ЧЕСТЕР, ПА. Бр. Сошествія св. Духа, від. 237, подає до відома своїм членам, що їх піврічний мітинг відбудеся дня 9. серпня, попол. о 2-гій годині. Отже проситься всіх членів місцевих і позамісцевих явитися на сей мітинг, бо на нім буде спарвозданне контрольної комісії, котра представить порядок уряду і стан каси. Нехай члени незабувають свого обовязку постаратися приєднати нових членів і привести зі собою на сей мітинг. — І. Вовк, пр.; І. Сальо, кас.; Т. Левчишин, секр.

СКРЕНТОН, ПА. Повідомляеся членів Тов. знад Збруча, від. 280, що мітинг відбудесь дня 9. серпня, о год. 2-ій пополудни в Укр. Гор. Клюбі, 103 S. Main Ave. Проситься членів прибути на сей мітинг бо є важна справа до полагодження. — В. Захарчук, секр.

КЛІВЛЕНД, О. Тов. Сокіл, від. 336, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, дня 9-го серпня, о першій годині пополудни, в Українськім Народнім Домі. Проситься всіх членів явитись на зборах. — Гр. Степанек, секр. рек.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. Подається всім членам Тов. Єдність, від. 163, до відома, що місячні адміністраційні збори відбудуться в неділю, дня 9-го серпня с. р., в Укр. Горожанськім Клюбі під ч. 847 Норт Френклін вулиця. Взивається всіх членів і тих, що залягають вкладки, щоб прибули конечно на збори, бо впротивнім разі поступиться після статута Т-ва, а потім щоб не було нарікань. Збори скликується на годину 3-ту пополудни. — Секретар.

БРУКЛИН, ҐРІНПОИНТ, Н. И. Укр. Тов. Дністер, від. 310, повідомляє своїх членів, що місячні звичайні збори відбудуться дня 8-го серпня 1925, в домі під ч. 177 Green St., о годині 7.30 вечером. Обовязком кождого члена є прийти і вирівнати вкладку до Товариства і У. Н. Союза. Неплативший член зістане суспендований після статута. — Василь Сенишин, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. Отсим подається до відома членам тов. Любов, від. 45, що місячні збори відбудуться дня 9-го вересня, в домі Тов. Ам. Горожан, 894 N. ranklin St., о годині 3-тій точно пополудни, по тій причині, що до нас загостить гість, котрого будемо витати на зборах. Кождий член і членкиння най точно прийде на означений час. Без жадної вимівки сей раз проситься всіх як один прийти і привитати нашого першого заснователя тов. „Любов", котрий довгий час не був між нами. На сім привитанню будуть промови, деклямації і спів, а опісля перекуска, то є добра нагода раз на кілька літ прийти і спільно забавитись. Також будесь принимати на сих зборах нових членів. Проситься усіх прихильників і другі Тов. і Бр. та Громади, що хотілиб взяти участь, зголоситись перед 3-тою годиною в домі Укр. Горожан в Уряді тов. „Любов". Єще раз напоминається, щоб усі члени взяли участь в сім привитанню. Хто не прибуде, буде покараний після статута. — В. Стриковський, гол.; Д. Веселик, кас.; Т. Малик, секр.

ШІКАГО, ІЛЛ. Бр. св. Стефана, від. 221, повідомляє, що місячний мітинг відбудесь о 1-ій год. попол. в неділю, дня 8. серпня, в гали церковній при Оклей і Рейс ул.. Кождий член повинен явитися і виповнити свою вкладку. — Мих. Биряк, предс.; Григорій Чикало, секр.

УВАГА УКРАЇНЦІ В НЮ ГЕЙВЕН!

Заходом Української Школи ім. Т. Шевченка в Ню Гейвен
— відбудесь —
ВЕЛИКИЙ ПІКНІК
В НЕДІЛЮ, 9. СЕРПНЯ 1925 Р.
В СУЧЕН ПАРКУ.
Початок о годині 1-ій пополудни.

На сей пікнік запрошаєся усіх без ріжниці як з Ню Гейвен так і з околиці, позаяк школа має велике значінне.
Усей дохід з пікніку на фонд шкільний.

181-82 Комітет.

Павло Микитин.

ПІД ТЕМНУ — ЧОРНУ НІЧКУ.

Б-і-м... б-а-м... б-і-м... б-а-м... б-а-м... неслось далеко-далеко по чистому воздусі гарного осінного вечора.

А таке воно сумне, а таке жалібне, а стільки туги, плачу, стону, зойку в цьому б-і-м, б-а-м...

Село — а посередині його гониться, наче в якусь незриму безконечність рівна дорога. По обох її боках порозкладались, стріхою криті, сумні хати-ліпянки. Поміж ними сторчать, мов розхристані в розпуці чи страху жінки, голі, безлисті тополі. І вони чомусь гейби посумніли — мабуть жалівють недавньої весни й літа, роскошів життя, теплоти й ніжности любих милих вечорів...

Якось аж дивно...

Дивись — немає листя.... звянуло, осінний вітер дунув і воно впало та... гние вже в землі...

А протяжливе б-і-м, б-а-м суneться поміж ці тонесенькі галузки, не маючи стриму...

На вулиці хвилюють чотири широкі, чорні плахти, мов вітрила, на досить високих, негрубих дрючках закінчених у горі хрестами, а на їх середині видніють здалека сріблисто-білі малюнки із розпятим Ісусом, який так якось схилив у низ свою голову, начеб нині ще переходив ці страшні свої муки, або немовби плакав разом з тими, що он там в хаті заводять голосами розпуки й жалю.

Ти чуєш?... Он з подвіря, біля якого повівають червоні хоругви, розноситься шалений крик-плач, а йому акомпаніює похоронне „Господи помилуй" та таке саме жалібне „Святий Боже"... Між тим ледви чути стукіт молотка...

Хвилька... і з низенької хатини, в яку певно ніхто у цей момент не хотів заглянути, виносять білу, з чорним хрестом, довгу домовину. А за нею кількоро людий і той самий стогін, зойк та рясні сльози...

...„Сину мій, сину!... Братчику рідненький!... Затовкли, замучили Тебе в тій сирій темниці... Кудиж Ти тепер вибіраєшся від нас під таку темну — чорну нічку?!... І чи не страшно Тобі, чи не боїшся?!...

. . . .

...„Отце той, що молодість свою, життя своє, найдорощий скарб поклав на жетвеннику окривавленої Вітчини... Не плач, мамо — не ридайте, сестри! — Твій син і ваш брат іде туди, звідки ще раз встане і докінчить зачате діло"... закінчив священик слова своєї „проці"...

Хоругви наче посунулись вперед, віз затуркотів, довге „Со святими..." відбивалось об стіни хат.

А там у горі закрякало стадо вороння, злопотіло крильми й полетіло кудись у незнані сторони...

А пресумне б-і-м, б-а-м неслось далеко й широко навкруги, не маючи стриму.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

ПОДЯКА

Я Анастазія Мандзюк з Гамтрамк, Миш., складаю сердечну подяку Українському Народному Союзови за виплаченне мені належитої для мене суми по помершім мужу. Бажаю, аби до Укр. Нар. Союза вписались всі Українці, в Америці. Тоді в разі якого випадку в родині вже певна є поміч. Завше лучше як свій до свого горнеться і свого попирає. І також дякую Товариству ім. Марк. Шашкевича від. 94. за їх труд і поміч для мене в часі похорону.

ВІЧЕ! ВІЧЕ!

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. І ОКОЛИЦЯ!

Заходом місцевого комітету Союза Укр. Роб. Орґанізацій
— устроюється —
МАСОВЕ ПРОТЕСТАЦІЙНЕ
ВІЧЕ
ПРОТИ ПОЛЬСЬКОГО ТЕРОРУ
з приводу приїзду до Злучених Держав представника польського уряду, міністра Скшинського.
Віче скликується
В НЕДІЛЮ, 9. СЕРПНЯ 1925 Р.
о год. 1-шій пополудни.
в Українській Гали
під ч. 849-851 Норт Френклін улиця.

Взивається всіх укр. робітників, робітниць і громадян, щоб численно прибули на повище віче, й разом спільно запротестували проти шляхотського терору над нашими рідними братями і сестрами. Нехай не бракне ні одного Українця на цім вічу.

181 Вічевий Комітет.

ПОЗІР! ПЕРТ АМБОЙ, Н. ДЖ.!

ЗАХОДОМ
ТОВ. ЗАПОРОЖСЬКОЇ СІЧИ
відділ 155 Укр. Народ. Союза
— відбудеться —
ПЕРШИЙ
ВЕЛИКИЙ ПІКНІК
В НЕДІЛЮ, 9. СЕРПНЯ 1925 Р.
в Укр. Гали і Парку
STATE STREET, PERTH AMBOY, N. J.
Парк і Галя отворені о год. 2-ій попол.
На гали буде приґравати першорядна музика, а в парку будуть всілякі несподіванки.

Тож запрашається всіх Українці з Перт Амбою і околиці, щоби прибули на сей пікнік. За добру забаву і свіжу перекуску ручить

181-82 Комітет.

ВІД РЕМІСНИЧОЇ БУРСИ У ЛЬВОВІ.

До Хвальної Управи „Обєднання" Українських Організацій Злучених Держав Північної Америки.

Львів, дня 6. липня 1925.

Нарід, що через невідрадні обставини знайдеться в скрутнім положенні і в упадку, зачинає призадумуватись над тим, що спричинило його упадок, а знайшовши причину старається зло направити. Те саме сталось і з українським народом. Попавши в скрутне положення, починає призадумуватись над причинами неудач і упадку. Тих причин є богато, але одною з найважніших є це, що ми не дбали про виховання молодіжи міської, ми не старалися національно вишколити цілого ряду ремісників і купців. Товариство українсько-ремісничa Бурса поставила собі за завдання на найблизшу мету, занятися вихованням ремісничої молоді. Недавні а всім нам добре відомі події навчили нас, що не мож лише опиратися на сільськім населенню, але треба мати і за собою місто. До війни а навіть підчас самої війни, ми не цікавились населенням міським, а всю свою увагу ми звертали на села, з цего вийшло таке, що село не дописало а міста відносились до наших стремлінь рівнодушно. Наша ремісничa молодь ішла в чужі нам ворожі товариства, там забувала свою мову і свій нарід, ставалась індеферентна на всі стремління укр. народа і звільна денаціоналізувалась.

Доперва по визвольній боротьбі, прийшли ми до переконання, що мусимо виховати молодь міську. Українсько-ремісничa Бурса яко одиноке товариство виховуюче цю молодь, хотілоби поширити свою діяльність, та щож, не є всилі цього виконати задля браку фондів. До тепер удержує за малою оплатою або без доплати 35 термінаторів або учеників промислової школи, бо на більше не має фондів ані відповідного приміщення. Своїм питомцям дає Бурса помешкання, харч, уряджує для них курс української мови, історії і систематичні виклади з інших галузий знання, уряджує аматорські вистави, національні обходи, та призадумує відновити оркестру. В старім краю через недорід жертви на Бурсу цілковито устали. Цей рік також не заповідається світло. Довготреваючі дощі знищили збіжа, так що в цім році треба буде сподіватися ще більшого голоду як в попереднім.

Товариство українська-ремісничa Бурса ще в скрутнійшим положенні. Цілий ряд подань о приняття до Бурси не мож прихильно полагодити з тої причини, що і тих що є вже в Бурсі нема чим удержати.

Виділ Бурси знає, що до Хвальної Управи звертається з проханням богато товариств зі старого краю. Знає і се, що в Америці також трудно о гріш, мимо того має надію, що Хвальна Управа прийде з помочю Бурсі, тому звертається з кличем:

Прийдіть нам в поміч, поможіть нам ратувати нашу ремісничу молодь перед загладою і винародовленнем, поможіть нам еї виховати на добрих синів матери України.

За Виділ Ремісничої Бурси:
Іван Бачинський, емер. майор.

З ЖИТТЯ В КРАЮ.

Селяне будують Народний Дім.

На другий день наших Зелених Свят в селі Війниці, Дубенського повіту, люди наші мали ще й своє радісне просвітянське свято: посвячували розпочату будівлю Нар. Дому. Дивуватися треба, як при сьогорічній біді, при неврожаєві, при невиносимих тягарах податкових взялися люди до будівлі цього огнища культури. Зачали з маленького, а жертвенністю, працею, самопосвятою вже здвигнули майже половину будівлі. Прекрасний плян двоповерхового дому: в нижньому поверсі читальня, кооператива, кімнатка для кравчині, що має дівчат учити шити, ще помешкання для керовника аматорського і співового гуртка, а на другому поверсі велика саля буде для вистав, для зібрань. „Тяжко нам, але не кидаємо праці. Коли буде блище до кінця то й байдужим соромно стане — і вони пристануть" — кажуть місцеві просвітяне. По грошикові, по золотому збиралося, складалося, збіжжа зносили просвітяне на будову тої своєї хати. Тепер задумують цегольню громадську заложити. Славні, чесні люде. Нехай це буде добрим прикладом, добрим початком на Дубенщині. Щира подяка й сусіднім селам, що теж жертвували на цей Народній Дім.

Нехайже стане той дім домом науки, домом просвіти, домом доброї поради й розумної розваги.

ЗДУРИВ ПОЛІЦІЮ.

Вечером, 2-го липня, повідомив хтось вінніпеґську поліцію, що Йосафат Новосад, мешкаючий на передмістю Елмвуд, при Берлін улиці, ч. 103, замордував свої дочки. З поспіхом на місце мнимого злочину прибула поліція з детиктивом-товмачем, Яковом Сілом, переконалася однак, що згаданий Новосад терпить часто на галюцінації (хоробливі привиди) і плете річи, які ніколи не мали місця. Таксамо і в тім случаю показалось, що обі дочки Новосада находились дома цілковито здорові.